

Van boerderij tot dodenakker

De historie van de particuliere begraafplaats De Kickvorsch,

door A. van Oosterom

VERSCHOLEN IN HET GROEN, terzijde van het Slingerduinlaantje te IJmuiden, ligt achter een fraai smeedijzeren hek de familiebegraafplaats van de Boreels in Kennemerland. De meeste van de hier begraven stoffelijke resten en ook het smeedijzeren hek, zijn in 1948 vanaf een andere plek in IJmuiden hiernaar toe gekomen. De naam de Kickvorsch is ouder dan de doden. Hij was verbonden aan een eeuwenoude boerderij die stond in dat deel van Kennemerland waar in de negentiende eeuw IJmuiden is ontstaan. Ook de begraafplaats zelf was daar in 1882 gevestigd, waarbij de naam werd gewijzigd in De Kickvorsch. Thans vindt men aan de Slingerduinlaan de grafstenen van een aantal leden van de familie Boreel en hun verwanten. Juist als de naam De Kickvorsch hebben ook de Boreels hun geschiedenis in Kennemerland. Voordat ik inga op wie daar begraven liggen en, voor zover bekend, iets over hun levens vertel, is het interessant om na te gaan hoe en wanneer de geschiedenis van deze Boreels met die van de boerderij De Kickvorsch verbonden is geraakt. We beginnen met die van de boerderij; de oudste van beide.

De historie van de boerderij genaamd De Kickvorsch

Het is Jan Morren, auteur van *Kastelen en Buitenplaatsen in Velsen*, aan wie de gegevens hieromtrent ontleend worden. De geschiedenis van deze boerderij, gelegen iets ten zuiden van de voormalige hofstede Velseroogh, blijkt nauw verbonden te zijn met de historie van deze oude Velsense hofstede, zodat ook die erbij betrokken moet worden. Het verleden en het heden worden verbonden via de vaststelling dat het herenhuis van Velseroogh ooit stond waar nu het Marktpllein van IJmuiden zich bevindt. Dat huis was toen omgeven door weilanden, akkers en bos.

Maar de geschiedenis van deze hofstede gaat verder terug dan die van dit achttiende eeuwse herenhuis. Reeds in 1584 wordt op de plek van het latere herenhuis een kleine boerderij vermeld, zoals er een aantal in het toenmalige Kennemerland te vinden was. De grond aan de binnenzijde van de duinen was immers vruchtbaar en doorsneden door beken, zoals de Willemsbeek, de Lievendaalse beek, de Engelmundusbeek en andere met namen, die wij hier nog steeds aantreffen.

Kennemerland is ook dan reeds in trek bij de "mensen met geld". Vanaf 1632 koopt ene Jan Schatter, bierbrouwer en Haarlems schepen, hier gronden en boerderijen aan. Na zijn dood in 1673 zien we een nieuwe eigenaar komen, Michiel Sadelijn. Hij is het die de hofstede verbouwt, vergroot en verfraait en er de naam Velseroogh aan geeft. Eigenaars komen en eigenaars gaan vervolgens. De rijken breiden hun bezit uit, totdat zij sterven en het meestal weer uiteenvalt waarna nieuwe eigenaars eenzelfde rol in de historie spelen. Zo zal het ook gaan met Johan Thierry, Heer van Wijk aan Duin en Wijk op Zee, een van de volgende eigenaars van Velseroogh. Het is deze Thierry die in 1742 aan Velseroogh een boerderij toevoegt, gelegen ten zuiden van zijn hofstede. Dit is de boerderij die later De Kickvorsch zal gaan heten. De naam zal ontleend zijn aan de vele kikkers en aan de jaarlijkse paddentrek. In de buurt bevond zich ook de Kikkersloot.

De boerderij heeft op dat moment al een stuk geschiedenis achter zich. Hij is dan al enkele generaties in het bezit geweest van ene familie Cousebant en is vervolgens omstreeks 1737 aangekocht door Jan de Roos, de toenmalige eigenaar van de hofstede Velseduyn, ten Zuiden van Velseroogh gelegen. Het was diens weduwe die in 1742 Velseduyn aan Thierry verkocht. Wanneer Thierry nog in hetzelfde jaar 1742 de hofstede Velseduyn doorverkoopt, houdt hij de boerderij buiten de koop. Deze blijft voorlopig bij Velseroogh behoren. Na de dood van Johan Thierry verkoopt zijn zoon Velseroogh aan Jan van den Poll, Amsterdams burgemeester en eigenaar van de hofstede Tolsduyn. Diens dood luidt het einde van Velseroogh in. De erven Van den Poll verkopen namelijk het bezit aan vier Haarlemmers, waarna het in delen verder wordt verkocht. Het herenhuis wordt deels gesloopt en de materialen verkocht. De restanten

van huis en grond worden in 1800 weer doorverkocht, waarbij echter een boerderij buiten de verkoop gehouden wordt die dan voor het eerst als de Kickvorsch wordt aangeduid. Deze blijft aanvankelijk in het bezit van ene Alders en zal daarna nog enkele malen van eigenaar veranderen.

Het terrein van het voormalige Velseroogh wordt in 1805 aangekocht door Maria Boreel-Trip, die dan de weduwe is van Willem Boreel (1744-1796). Het zal nog tot 1864 duren voordat ook de boerderij de Kickvorsch in het bezit van de Boreels komt en weer bij het voormalige Velseroogh wordt gevoegd.

De boerderij zal nog tot 1930 blijven staan. Hij blijft in het bezit van de Boreels maar, in de knel gekomen binnen de oprukkende bebouwing van het groeiende IJmuiden moet hij, na ongeveer twee eeuwen, letterlijk het veld ruimen.

Voordat we inhoud gaan geven aan de omschrijving: 'van boerderij tot dodenakker', is het nodig ook de geschiedenis van het geslacht Boreel in Kennemerland kort weer te geven.

Boreel in Kennemerland, een verbintenis van eeuwen

Langs de oevers van het Wijkmeer ontstond in de 17e en 18e eeuw een reeks van buitenplaatsen. Niet slechts notabelen uit Kennemerland zelf bezaten hier vanaf de 17e eeuw hofsteden, maar ook de Amsterdamse regentenfamilies hadden voor een zomerverblijf de weg erheen al gevonden. Families als de Munters, de Trippen, de Corvers en andere komen we er dan tegen als eigenaars van hofsteden. Kennemerland was vanuit Amsterdam goed bereikbaar, zowel per koets alsook over water, via IJ en Wijkmeer. Velsen had al vanaf 1657 een haventje.

Ook de naam Boreel was hier niet onbekend. Zo had Jan Jeronimus Boreel (1684-1738), de vader van de in dit deel van Kennemerland bekend geworden Jacob Boreel Jansz., in 1722 het Bloemendaalse Hartenlust gekocht. En in Driehuis was de buitenplaats Schoonenberg tussen 1724 en 1737 via vererving in bezit van Balthazar Boreel (1673-1744), broer van Jan Jeronimus, en zijn vrouw Apolonia Rendorp. Morren noemt Balthazar zelfs als mogelijke naamgever van Schoonenberg. Beide Boreels behoorden tot de Amsterdamse Regenten.

Toen Jacob Boreel Jansz. (1711-1778) in 1742 hier de buitenplaats Beekestijn aankocht, had hij een nog jong gezin. In 1735 was hij gehuwd met de Amsterdamse burgemeestersdochter Agneta Margaretha Munter en in 1737 was hun eerste kind geboren, dochter Catharina. In 1738 volgde Anna Maria en in 1741 was zoon Jan gekomen. Jacob Boreel had een hoge functie bij de Admiraliteit van Amsterdam. Jacob en zijn vrouw kregen 9 kinderen, waarvan er slechts 4 de volwassen leeftijd zouden bereiken. Het was met name hun zoon Willem (1744-1796) die met zijn vrouw Maria Trip (1750-1813) voor nageslacht in deze streek zorgde. Zij kregen 6 kinderen. Een ervan stierf jong. Hun zonen Jacob (1768-1821), Willem François (1775-1851) en Lucas (1780-1854) kunnen we later terugvinden op hun buitenplaatsen resp. Waterland, Beekestijn en Westerhout.

Van deze drie was het dan Jacob's zoon Willem (1800-1883), van Waterland, die in 1882, een jaar voor zijn dood, op het terrein van het voormalige Velseroogh de particuliere begraafplaats De Kikvorsch zou stichten. Willem was in 1833 getrouwd met een dochter van zijn oom Willem François, welke Beecestijn geërfd had en aan wie ook bij de dood van zijn moeder Maria Boreel-Trip in 1813, Velseroogh was toegefallen. Toen Willem François in 1851 stierf, was dit alles in bezit gekomen van zijn schoonzoon op Waterland, die via vererving ook deze buitenplaats had verkregen. En daarbij had Willem het niet gelaten. We zagen reeds dat hij in 1864 de toen te koop gekomen boerderij de Kickvorsch had verworven. En al eerder, in 1839, had hij nog een andere koop gedaan. In dat jaar kocht hij de hofstede Velseduyn, ten zuiden van Velseroogh gelegen (op de plek waar zich nu het plantsoen tussen Maasstraat en Heerenduinweg bevindt). In Velseduyn was al voordien, via het oude proces van koop en verkoop, opbouw en afbraak, een volgende oude hofstede opgenomen, genaamd Plackersbosch. Deze had gelegen zo ongeveer waar nu het zwembad Heerenduinen te vinden is.

Men kan dus wel zeggen dat Willem Boreel grootgrondbezitter was. Maar ook zijn oom Lucas Boreel, van Westerhout, bezat veel grond in Kennemerland.

De begraafplaats De Kikvorsch, een stuk familiehistorie

Bij de stichting van De Kikvorsch in 1882 koos men daarvoor een deel van het voormalige Velseroogh. De boerderij de Kickvorsch lag wat ten zuiden ervan, maar de Boreels vonden kennelijk de naam het waard om vernoemd te worden. Daarbij werd de naam Kickvorsch tot Kikvorsch, de begraafplaats die nu, zou hij niet verplaatst zijn, in het centrum van IJmuiden zou liggen, nabij de Burg. Rambonnetlaan. Maar de jarenlange werkzaamheden aan het Noordzeekanaal, begonnen in 1865 en bekroond met de opening ervan in 1876, hadden de aanzet gegeven voor grote veranderingen. De stedelijke bebouwing immers van wat later IJmuiden zou heten, begon met het gereedkomen van dit kanaal en zou later een verplaatsing van De Kikvorsch onvermijdelijk maken. Kon in 1891 de familie Boreel op hun begraafplaats nog een grafkelder bouwen, het zich ontwikkelende IJmuiden kwam wel steeds dichterbij. Aanvankelijk in de vorm van sportvelden, waarvoor door de zoon van de in 1883 overleden Willem Boreel, Jacob Willem Gustaaf (1852-1937), nog terreinen werden verhuurd. In 1916 liet deze een nieuwe dienstwoning bouwen op de begraafplaats, ongeveer gelijk aan de in 1913 op Waterland gezette nieuwe tuinmanswoning die daar nu nog altijd aanwezig is.

De oude boerderij De Kickvorsch bleef nog tot 1930 staan, volgens overlevering bewoond door twee gezinnen. Toen de jonkheer op 16 juli 1937 stierf, werd hij op maandag de 19e juli in de grafkelder op De Kikvorsch onder grote belangstelling bijgezet. Het Algemeen Handelsblad schreef: "Reeds lang voordat de stoet op "De Kikvorsch", de particuliere begraafplaats der familie Boreel aankwam, stonden vele belangstellenden langs de afgelegde route opgesteld. Het stoffelijk overschot was van Bloemendaal naar het landgoed "Waterland" overgebracht en van dit eeuwenoude familiegoed uit heeft men den laatsten mannelijken telg uit het geslacht Boreel op het stille kerkhof aan den Oosterduinweg ter ruste gelegd".

In 1939 verkopen de erven delen van de begraafplaats voor woningbouw. De Kikvorsch is daar dan in feite niet langer te handhaven. Toch duurt het door de Tweede Wereldoorlog nog tot 1948 voordat hij wordt verplaatst naar het duinterrein langs de Slingerduinlaan. De erven Boreel verkopen in dat jaar het restant van het terrein nabij de burg. Rambonnetlaan aan de Gemeente Velsen. Tweederde ervan, zo blijkt uit de kadastrale gegevens, is dan nog in het bezit van de Boreels die afstammen van Willem Boreel, van de buitenplaats Waterland. Het overige eenderde deel behoort aan de nazaten van Lucas Boreel van Westerhout. De oude Kikvorsch was dus oorspronkelijk gemeenschappelijk bezit van Willem en zijn broer Lucas. De nieuwe Kikvorsch werd gevestigd op particulier terrein van de Boreels van Waterland en hun nazaten. Dat verklaart mede waarom daar nadien geen Boreels van Westerhout of hun afstammelingen meer zijn begraven. De Kikvorsch wordt dan vooral de begraafplaats voor de nazaten van Jonkheer Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden en hun aangetrouwden, zoals leden van de geslachten Van Tuyll van Serooskerken, Schimmelpenninck van der Oye, Dedel, Van Weede, Van Limburg Stirum en Loudon. Enkele graven betreffen Van Tuylls van de buitenplaats Velserbeek, verbonden met de Boreels van Waterland. De laatste Boreels van Westerhout en hun aangetrouwden liggen begraven op Duinrust te Beverwijk. Dat hierbij ook een gevoelsmatig element een rol speelde, blijkt aardig uit een persoonlijke mededeling van Jonkheer Cornelis Jan Boreel, die een deel van zijn leven op Westerhout woonde. Hij vertelde me: "mijn vader (Hugo Boreel, 1884-1962) zei me altijd: de Kikvorsch is meer voor die van Waterland, wij van Westerhout worden begraven aan de Creutzberglaan. En daar liggen mijn ouders en grootouders."

Dat de keuze van een begraafplaats van persoonlijke aard was, blijkt ook wanneer F.C.H. baron van Tuyll van Serooskerken in 1964 het terrein van de nieuwe Kikvorsch "om niet" aan de gemeente overdraagt, o.a. op de voorwaarde dat die leden van de familie die daartoe de wens te kennen geven, hier kunnen worden begraven. Na het overlijden van de baron en zijn echtgenote zal de gemeente het eeuwigdurend onderhoud op zich nemen, welke bepaling inmiddels van kracht is geworden.

De graven op De Kikvorsch

Op het einde van het jaar 2008 liggen er op dit, aan de begraafplaats Duinhof grenzende, stukje duinterrein 27 graven. Een vijftal ervan betreffen overledenen uit een periode voorafgaande aan de stichting ervan op de eerste locatie in 1882. Dit moeten dus daar al herbegravingen geweest zijn. Alle graven zijn gemarkeerd door een sobere staande steen, waarop de naam, datum en jaartal van geboorte en overlijden zijn uitgebeiteld. Die tenaamstelling is overigens niet in alle gevallen identiek met de vermelding ervan in het Nederlands adelsboek. In enkele gevallen is de volgorde van de voornamen daarvan verschillend. Soms ook wijken de jaartallen van geboorte of overlijden iets af. Bijna alle stenen dragen voorts een bijbeltekst of spreuk.

Op dit -in natuurlijk begroeide staat gehouden- stukje duinterrein staan de stenen merendeels gerangschikt in de vorm van een grote halve cirkel. Het smalle, doodlopende Slingerduinlaantje ligt hier meestentijds geheel verlaten. Een pad opzij ervan voert naar een smeedijzeren toegangshek, eveneens hierheen overgebracht van de vroegere plek. Het is er stil. In een hoek van het terrein, iets hoger, bevindt zich een beeldhouwwerk, een mannenfiguur voorstellend. Het is voorzien van een inscriptie met de naam van de maker: Huyg Kocken, 1957. Wanneer en ter gelegenheid waarvan het geplaatst is, blijft nog onopgehelderd. Er lijkt niets over vastgelegd.

De grafkelder zoals die op de vroegere Kikvorsch in 1891 gebouwd werd, is hier niet herbouwd. Wel vermeldt een gemeentelijk stuk uit 1972 dat er "na de oorlog eenmaal verlof verleend is tot het aanleggen van een grafkelder op eigen terrein, en wel aan de familie Van Tuyll van Serooskerken, wegens verval van de grafkelder die gelegen was in de z.g. Kikvors", maar het is kennelijk niet tot de bouw ervan gekomen.

In het hiernavolgende wordt, voor zover bekend, iets verteld over de levensgeschiedenis van hen die op De Kikvorsch begraven liggen. Om hen beter te kunnen plaatsen in de genealogie van het geslacht Boreel, zijn fragment-genealogieën hiervan bijgevoegd, waarin hun namen vetgedrukt zijn. Het jaar van overlijden is als uitgangspunt genomen voor de volgorde in de tekst. Voor de gegevens is o.a. dankbaar gebruik gemaakt van de genealogie opgesteld door mevrouw J.M. J. Buurman-Boreel.

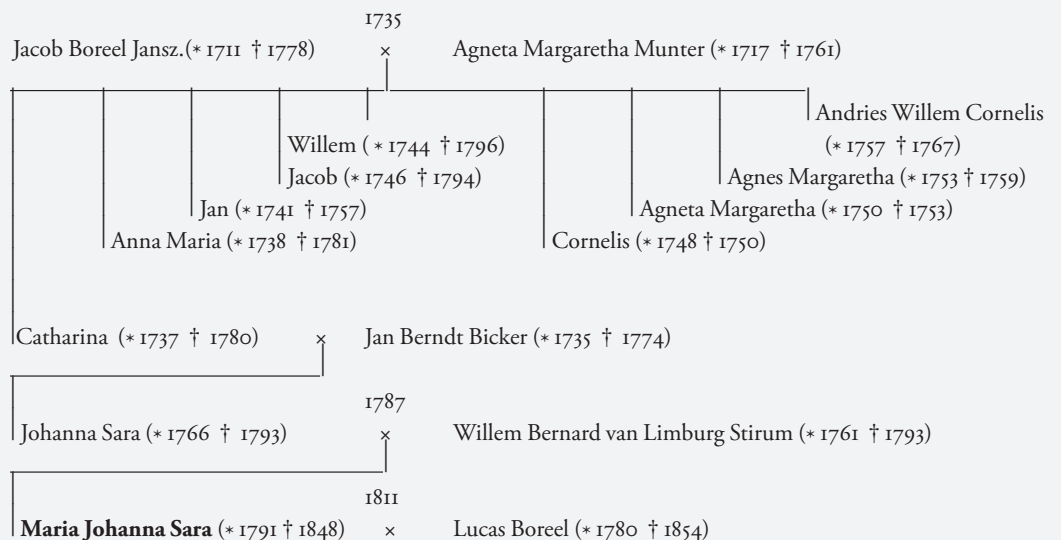

Maria Johanna Sara Boreel- geb. gravin Van Limburg Stirum (1791-1848)

Zij werd geboren te 's Gravenhage op 11 april 1791 als dochter van Willem Bernard graaf van Limburg Stirum en Johanna Sara gravin van Limburg Stirum- geb. Bicker. Zij werd reeds op tweejarige leeftijd wees. Haar moeder stierf in het voorjaar van 1793 in het kraambed, evenals de baby. Haar vader, luitenant-kolonel bij de Hollandse Gardes te Voet, sneuvelde op 13 september van datzelfde jaar bij Werwick, in de Zuidelijke Nederlanden. Dat was in de oorlog die de Franse republiek, ontstaan na de Franse revolutie van 1789, begonnen was tegen Engeland en onze Republiek. De Zuidelijke Nederlanden waren toen nog Oostenrijks bezit.

Zij trouwde te Velsen op 24 april 1811 met Lucas Boreel, de jongste zoon van mr. Willem Boreel en Maria Boreel-geb. Trip, die 's zomers woonden op de buitenplaats Beeckestijn. Het echtpaar kreeg 4 kinderen. Lucas Boreel werd in 1821 verheven in de adelstand met het predicaat Jonkheer. Hij nam als luitenant-kolonel van de Mobiele Haagsche Schutterij deel aan de 10-daagse veldtocht, van 2 tot 12 augustus 1831, gevoerd door koning Willem I tegen België, dat zich wilde afscheiden van het koninkrijk. Jhr. Lucas Boreel werd lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland. Hij kocht in 1814 de buitenplaats Westerhout , gelegen te Wijk aan Duin, het huidige Beverwijk.

Maria Johanna Sara stierf te 's Gravenhage de derde januari 1848. Nadat in 1882 de familie-begraafplaats was gesticht, werd zij daar herbegraven. Mogelijk was de reden daarvoor dat zij oude

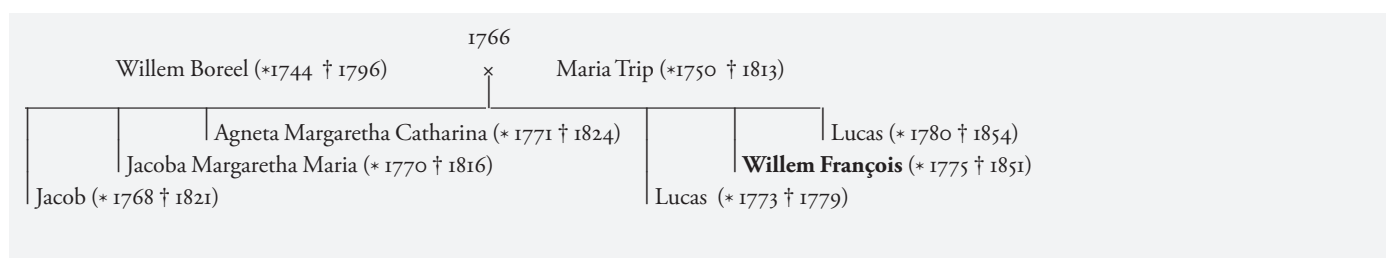
banden met Velsen had. Het was niet slechts de plaats waar zij getrouwd was, maar ook was zij via haar moeder en grootmoeder van moederszijde met Velsen verbonden. Die grootmoeder was immers Catharina Boreel, van Beecestijn, getrouwd met Jan Bernd Bicker, welgesteld Amsterdams koopman, met wie zij 3 kinderen kreeg. De moeder van Maria Johanna Sara was een van die drie. Grootmoeder en moeder zijn hoofdpersonen in de geromantiseerde trilogie welke, in de jaren dertig van de vorige eeuw, door de schrijfster Marie C. van Zeggelen aan de familie Boreel, van Beecestijn, werd gewijd. De schrijfster kon zich baseren op het haar ter beschikking staande familiearchief van de Boreels. Grootmoeder Catoetje Bicker-Boreel bewoonde met haar gezin de buitenplaats Sperwershof in het Gooi. Van haar is ook haar tweede huwelijk bekend met Claude de Salgas, haar vroegere huisleraar die tevens haar jeugdliefde was.

Jhr. Willem François Boreel (1775-1851)

Ook dit graf zal betrekking hebben op een herbegraving, gezien het jaar van overlijden.

Jhr. Willem François Boreel is door zijn militaire carrière en verdiensten een van de meest bekende Boreels uit de afgelopen twee eeuwen geworden. Hij werd geboren te Amsterdam op 15 september 1775, als vijfde kind in het gezin van Willem Boreel en zijn vrouw Maria Boreel-Trip. Reeds in 1787, 12 jaar oud, begon hij zijn militaire loopbaan als cadet bij het regiment Gardes te Voet. In 1791 werd hij officier bij de Hollandse Garde Dragonders. Het was een zeer woelige tijd. In Frankrijk had in 1789 de revolutie plaatsgevonden. In 1792 werd daar de republiek uitgeroepen en werd de oorlog verklaard aan Engeland en onze Republiek. Frankrijk viel de Zuidelijke Nederlanden binnen. Boreel maakte de veldtocht in Brabant en Vlaanderen mee in de jaren 1793, 1794 en 1795. De afloop is bekend: in 1795 volgde de overwinning van de Fransen samen met de Patriotten, de stadhouder vluchtte met zijn gezin naar Engeland en Boreel nam ontslag uit de dienst. Pas in 1813, na terugkeer van Oranje uit Engeland, zou hij daarin terugkeren. In 1803 trad hij in het huwelijk met Catharina Anna Fagel, een volle nicht van hem, dochter van zijn tante Anna Maria Fagel-Boreel, die op de nog jonge leeftijd van 42 jaar in 1781 overleden was. Zijn schoonvader was zelfs nog eerder overleden. Catharina Anna (1772-1825) was dus al jong wees geworden. Het echtpaar ging te Amsterdam wonen en verbleef de zomermaanden op Beecestijn. Zij kregen 5 kinderen. Eind 1813 ontving Boreel namens de nieuwe koning Willem I het verzoek een regiment Huzaren op te richten, wat hij voortvarend deed. Boreel, met de rang van luitenant-kolonel, kreeg het bevel erover. In 1815, het jaar van de slag bij Waterloo, nam hij met zijn huzaren deel aan de slag bij Quatre Bras en Waterloo. Voor zijn optreden ontving hij de Militaire Willemsorde. In 1820 volgde zijn bevordering tot kolonel. In zijn persoonlijk leven kende hij tegenslagen: in 1824 stierf zijn oudste zoon, luitenant bij de huzaren en het volgende jaar stierf Boreels echtgenote te Brussel, pas 52 jaar oud.

Zijn militaire loopbaan ging door. In 1826 werd hij bevorderd tot generaal-majoor en werd hij Inspecteur der lichte Cavalerie. In 1831, het jaar van de 10-daagse veldtocht tegen de Belgen, nam hij in de rang van generaal deel aan de strijd als commandant van de Tweede Brigade Cavalerie. In 1835 trof het lot Boreel opnieuw, toen ook zijn jongste zoon kwam te overlijden. Boreel maakte op het einde van zijn loopbaan nog tweemaal promotie en werd eind 1840 als Luitenant-Generaal gepensioneerd en gelijktijdig benoemd tot Opperstalmeester van Koning Willem II. Negen jaar later volgde zijn benoeming tot Grootmeester van het Huis des Konings bij Koning Willem III. Hij ging dienst doen bij H.M. Koningin Sophie van Württemberg. Kort voor zijn 76e verjaardag overleed hij op slot Friedrichshafen te Württemberg. Zijn loopbaan zou men kunnen karakteriseren als "een leven in dienst van Oranje".

Jkvr. Agnes Boreel (1843-1857)

Jkvr. Agnes was een dochter van Jhr. mr. François Robert Boreel en Sara Boreel-geb. Astor Langdon. De vader was de tweede zoon van Willem François Boreel, de oprichter van het regiment huzaren. De moeder droeg de beide familienamen van haar ouders, Langdon van haar vader en Astor van moederszijde. Jkvr. Agnes werd geboren 15 juni 1843 op HydePark, New York. Zij was Amerikaanse. Zij was het derde van de 6 kinderen van haar ouders. Op 27 mei 1857 stierf zij te Parijs, waar haar vader bij de Nederlandse legatie werkzaam was, op de leeftijd van slechts 14 jaar. Op haar grafsteen staat: Blessed are the pure in heart for they shall see God, Matthew V:8.

Jhr. mr. François Robert Boreel (1806-1869)

Jhr. mr. François Robert was het tweede kind uit het huwelijk van Jhr. Willem François Boreel en Catharina Anna Boreel-geb. Fagel. Hij werd te Amsterdam geboren op 25 juli 1806. Hij studeerde rechten en werd secretaris bij de Nederlandse legatie te Parijs. Hier trouwde hij in 1834 met Sarah Astor Langdon, dochter van Walter Langdon en Dorothee Astor, Dame du Palais bij Koningin Sophie, de echtgenote van Koning Willem III.

Hij was lid van de Ridderschap van Holland, Opperceremoniemeester bij Koning Willem III en Kamerheer in buitengewone dienst. Hij stierf te Nice op 9 maart 1869.

Ten aanzien van zijn graf doet zich de vraag voor of de gegevens op de steen juist zijn. Daar staat namelijk als naam Robert François. In het Nederlands adelsboek staat hij vermeld als François Robert. Ook het op de steen vermelde jaar van geboorte 1807 verschilt met dat in het adelsboek: 1806. De overige gegevens stemmen wel overeen.

Op zijn grafsteen staat: En dit is de belofte die hij ons beloofd heeft namelijk het eeuwige leven. Joh. 2:25.

Jkvr. Henriëtte Sarah Boreel (1881-1881)

Jkvr. Henriëtte Sarah werd te Velsen geboren op 27 oktober 1881 als derde kind uit het huwelijk van Jhr. mr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden en Maria Cornelia Boreel van Hogelanden-geb. barones Schimmelpenninck van der Oye.

Zij stierf reeds na enkele dagen, op 7 november 1881.

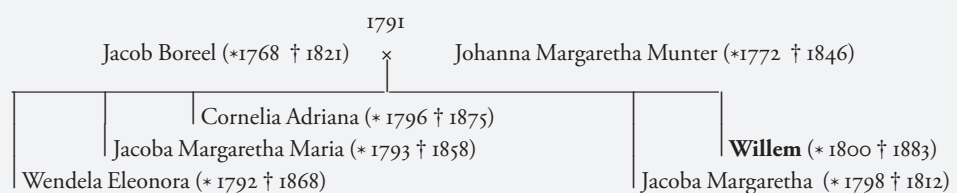
Op haar grafsteen staat: Laat de kinderkens tot mij komen. Matth. 10:29.

Jhr. mr. Willem Boreel van Hogelanden (1800-1883)

Jhr. mr. Willem Boreel van Hogelanden was een zoon van Jacob Boreel (1768-1821) en Margaretha Johanna Munter (1772-1846). Zijn vader had in 1799 de buitenplaats Waterland gekocht. Het was hier dat Willem op 23 maart 1800 geboren werd - een bewijs dat de familie toen reeds in maart op dit zomerverblijf aanwezig was. Het gezin woonde destijds te Amsterdam, maar verhuisde in het begin van de negentiende eeuw naar 's Gravenhage. In 1821 werd zijn vader in de adelstand verheven met het predicaat Jonkheer. Deze voerde toen verder de naam Boreel van Hogelanden.

Willem studeerde rechten te Amsterdam en Leiden. In 1833 trouwde hij met zijn nicht Jkvr. Margaretha Jacoba Maria Paulina Boreel, dochter van zijn oom Jhr. Willem François Boreel, van Beeckestijn. In 1842 werd hij door de Provinciale Staten van Zuid-Holland, waarvan hij lid was, afgevaardigd naar de Tweede Kamer. In 1848 werd hij tot voorzitter daarvan gekozen. In datzelfde jaar kwam een ingrijpende wijziging van de Grondwet tot stand, welke in 1849 leidde tot een kabinet onder Jan Rudolf Thorbecke. Het was in dat laatste jaar dat Koning Willem II kwam te overlijden. Boreel schreef later zijn *Herinneringen* aan die markante jaren in de vaderlandse historie. Het beeld wat zij schetsen over de schrijver ervan is dat van een bescheiden mens die

eigen roem niet zocht, maar wel stond voor wat hij deed en zei waarop het stond. Als lid van een oud regentengeslacht was hij conservatief van opvattingen. In 1821 werd Willem Boreel opnieuw tot voorzitter van de Tweede Kamer gekozen. In 1855 volgde zijn benoeming tot Commissaris des Konings in Noord-Holland, een functie die hij tot 1860 zou bekleden. Daarna werd hij benoemd tot Minister van Staat.

Jhr. Willem Boreel van Hogelanden en zijn vrouw kregen negen kinderen. Zes ervan stierven jong. De laatstgeborene was de enige zoon, Jacob Willem Gustaaf. Hij zou de stamlijn voortzetten. De jonkheer vestigde zich in de loop van die negentiende eeuw metterwoon op zijn buitenplaats Waterland, welke hij in 1846 geërfd had van zijn ouders. Hij kocht in die eeuw in deze omgeving veel gronden aan. Zo werd hij in 1839 eigenaar van de hofstede Velsersduyn. Na de dood van zijn schoonvader en oom Jhr. Willem François Boreel, van Beeckestijn, erfde hij deze buitenplaats en daarbij tevens de voormalige hofstede Velseroogh.

Op Waterland maakte hij de aanleg mee van het Noordzeekanaal tussen 1865 en 1876 en daarmee in samenhang het ontstaan van dat wat later IJmuiden zou gaan heten. Hij zag het Wijkmeer, waaraan zijn buitenplaats meer dan twee eeuwen was gelegen, verdwijnen om plaats te maken voor het nieuwe kanaal en de polders daarlangs. In 1882 nam hij het initiatief om op de voormalige hofstede Velseroogh de familiebegraafplaats De Kikvorsch te stichten. Op 24 juli 1883 vierde hij zijn 50-jarig huwelijk. Bijna een maand later, op 21 augustus, stierf hij op Waterland. Op zijn grafsteen staat: Zalig zijn de dooden die in den Heere sterven van nu aan. Openb. 11:13.

Jhr. Jacob Otto Bernard Boreel (1813-1888)

Jonkheer Jacob Otto Bernard was het tweede kind uit het huwelijk van Lucas Boreel en Maria Johanna Sara Gravin van Limburg Stirum. Hij werd te 's Gravenhage geboren op 6 maart 1813, op het eind van welk jaar Oranje in de persoon van de aanstaande Koning Willem I zou terugkeren uit Engeland. In 1850 trouwde hij te 's Gravenhage Catharina Maria Ulrica barones Dedel, dochter van Salomon baron Dedel en van Catharina barones Dedel-geb. barones Schimmelpenninck van der Oye. Hij werd Kamerheer bij Koning Willem III. Het echtpaar kreeg 9 kinderen. Hij stierf te 's Gravenhage op 26 april 1888. Zijn vrouw overleefde hem 12 jaar.

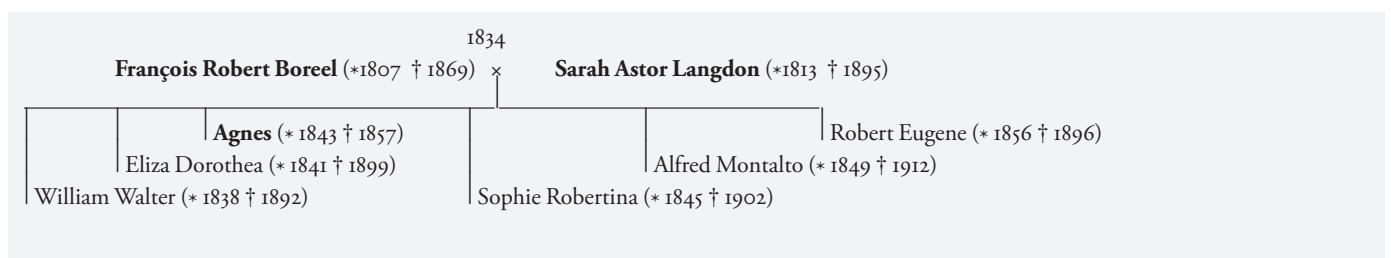
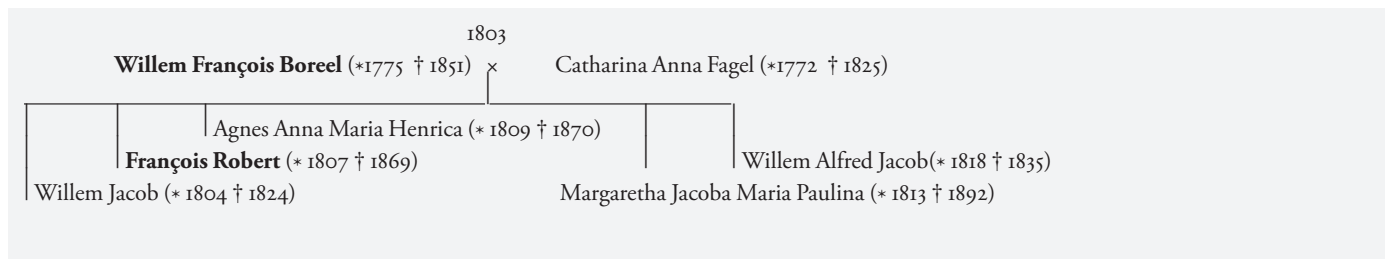
Op zijn grafsteen staat: God is liefde. 1 Joh.IV:8

Maria Cornelia Boreel van Hogelanden-geb. baronesse Schimmelpenninck van der Oye (1857-1891)

Maria Cornelia werd geboren op 30 oktober 1857 te 's Gravenhage. Zij was een dochter van mr. Willem Assueer Jacob baron Schimmelpenninck van der Oye en Cornelia Maria barones Schimmelpenninck van der Oye-geb. Steengracht. Op 14 maart 1878 trouwde zij te 's Gravenhage met Jhr. mr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden. Het echtpaar kreeg vijf kinderen. Op 11 december 1891 overleed zij te 's Gravenhage. Zij werd bijgezet in het graf van haar tien jaar eerder overleden dochttertje Henriëtte Sarah.

Op haar grafsteen staat: Wat Ik doe weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan. Joh. 13:7

Margaretha Jacoba Maria Paulina Boreel-geb. Boreel (1813-1892)

Jkvr. Margaretha Jacoba Maria Paulina werd op 8 mei 1813 te Amsterdam geboren. Zij was een dochter van Jhr. Willem François Boreel en Catharina Anna Boreel-geb.Fagel. Kort na haar twintigste verjaardag trouwde zij op 24 juli 1833 met haar neef Jhr. Willem Boreel, van Waterland. Zo ontstond het echtpaar Boreel-Boreel. Haar roepnaam binnen de familie was Mietsie. Uit hun huwelijk werden negen kinderen geboren. Zij moest als moeder veel verdriet meemaken: de eerste twee kinderen, meisjes, stierven zeer jong. De derde, een jongen, werd dood geboren. De vierde, een meisje, Agneta Cornelia Hugonia, groeide wel gezond op. Deze trouwde later te Velsen met mr. Willem baron van Goltstein, Heer van Oldenaller.

Na de geboorte in 1839 van Jkvr. Agneta volgden drie jongetjes die kort na de geboorte stierven. Het achtste kind was weer een gezonde dochter, Maria. Deze trouwde in 1874 te Velsen met Frederik Willem Christiaan Hendrik baron van Tuyll van Serooskerken. Zij bewoonde met hem Huize Velserbeek.

Het negende kind was weer een zoon, Jacob Willem Gustaaf (1852-1937). Zijn levensgeschiedenis volgt nog. Ten aanzien van haar grafsteen doet zich een probleem voor met de volgorde der namen. Op de steen staat: Jacoba Margaretha Maria Paulina, terwijl in de genealogische documentatie staat: Margaretha Jacoba Maria Paulina. De overige gegevens stemmen overeen. Op haar grafsteen staat: Indien gij Mij liefhadt zoo zoudt gij u verblijden. Joh. 11:28.

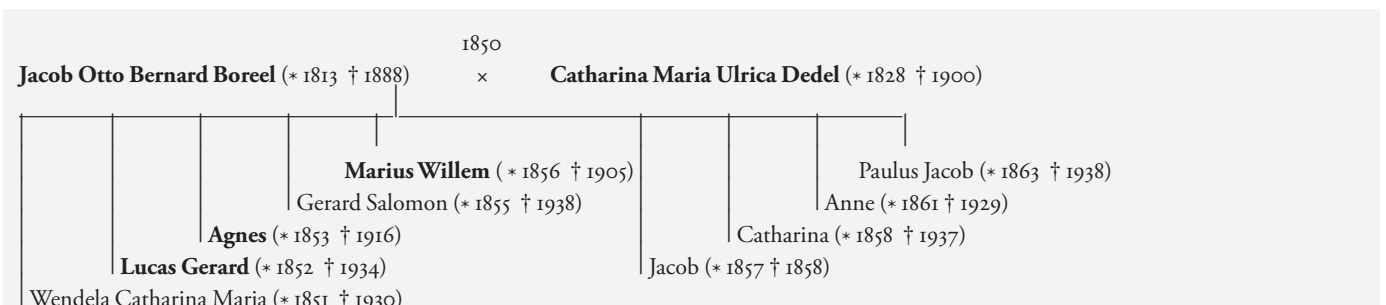
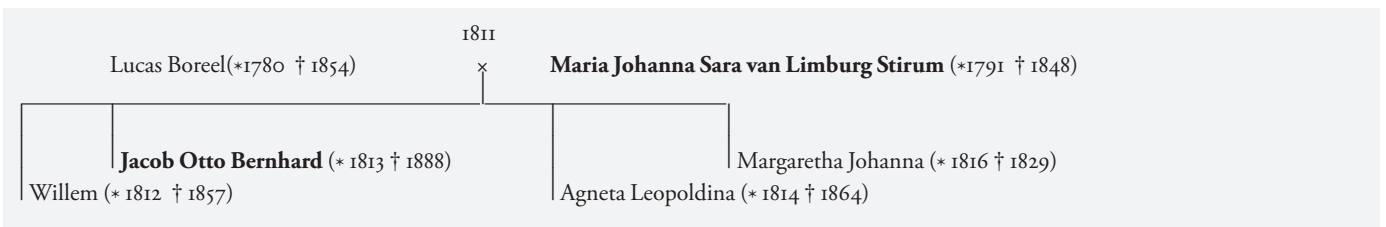
Sara Boreel-geb. Astor Langdon (1813-1895)

Sara Astor Langdon werd te New York geboren op 16 juli 1813, als dochter van Walter Langdon en Dorothee Astor. Deze laatste was Dame du Palais bij Koningin Sophie, de eerste echtgenote van Koning Willem III. Sara Astor Langdon trouwde te Parijs op 2 april 1834 met Jhr. mr. François Robert Boreel, secretaris bij de Nederlandse legatie aldaar. Uit hun huwelijk werden zes kinderen geboren. Zij was van moederszijde verwant aan het van oorsprong Duitse geslacht Astor, waarvan ook een adellijke Engelse tak bekend is. De meest bekende voorvader was Johann Jacob Astor, in 1763 geboren in het stadje Walldorf bij Heidelberg. Evenals een oudere broer trok hij al jong naar Amerika, waar hij een enorm fortuin maakte. Sara Boreel overleed te Nice op 7 maart 1895. Op haar grafsteen staat: Blessed are the dead which die in the Lord. Rev. XIV: 13.

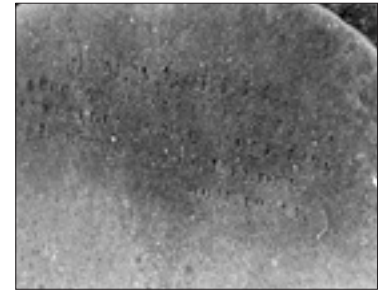

Catharina Maria Ulrica Boreel-geb. barones Dedel (1828-1900)

Catharina Maria Ulrica barones Dedel werd op 21 november 1828 te Deventer geboren. Zij was een dochter van Salomon baron Dedel, Heer van Gellicum en Catharina barones Dedel-geb. Schimmelpenninck. Op 2 maart 1850 trouwde zij met Jhr. Jacob Otto Bernard Boreel, zoon van Jhr.Lucas Boreel (1780-1854), die in 1814 Huize Westerhout te Wijk aan Duin had aangekocht. Het echtpaar Boreel-Dedel kreeg 9 kinderen en bewoonde huize Westerhout. Een van deze, Jhr. Gerard Salomon (1855-1938), bracht later eveneens zijn leven door op Westerhout. Hij trouwde in 1882 met Jkvr. Suzanna Geertruide Nançoise Gevers, werd burgemeester van Wijk aan Zee en Duin en in 1896 burgemeester van Beverwijk en in datzelfde jaar tevens lid van Gedeputeerde

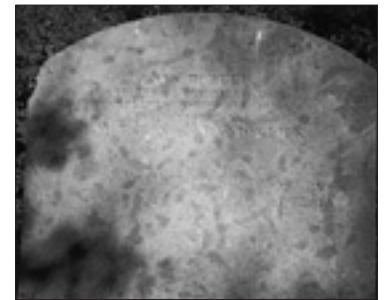
Staten van Noord-Holland. Hij stierf op 24 september 1938 op Huize Westerhout. Catharina Maria Ulrica Boreel-geb. barones Dedel overleed te 's Gravenhage op 12 september 1900. Op haar grafsteen staat: Weest in geen ding bezorgd, maar laat uwe begeerten in alles door bidden en smeecken met dankzegging bekend worden bij God. Fil. IV vs 6.

Jhr. Marius Willem Boreel (1856-1905)

Jhr. Marius Willem Boreel was het vijfde kind van Jhr. Jacob Otto Bernard Boreel en Catharina Maria Ulrica Boreel-geb. barones Dedel. Hij werd in Huize Westerhout geboren op 23 augustus 1856. Hij volgde een militaire carrière bij de cavalerie en werd later ordonnans-officier bij Koningin Wilhelmina. In 1886 trouwde hij Jkvr. Cornelia Suzanna Johanna Wilhelmina Prins, dochter van Jhr. mr. Theodore Louis Lambert Prins en Cornelia Prins-geb. Crommelin. Het paar kreeg twee kinderen.

Op zijn grafsteen staat: Ik ben de goede herder. Joh. 10:11

Agnes barones van Randwijck-geb. Boreel (1853-1916)

Jkvr. Agnes Boreel werd geboren te 's Gravenhage op 23 december 1853 als dochter van Jhr. Jacob Otto Bernard Boreel en Catharina Maria Ulrica Boreel-geb. barones Dedel. Zij trouwde ook aldaar op 8 mei 1879 met Frans Willem baron van Randwijck, geboren Huize Rossum te Rossum op 18 april 1854. Deze was eerste luitenant der cavalerie en werd later burgemeester van Varik. Agnes barones van Randwijck-geb. Boreel stierf te 's Gravenhage op 11 oktober 1916.

Op haar grafsteen staat: Wat God doet is welgedaan. Gez. 186.

Jhr. Willem Constant Boreel (1890-1923)

Jhr. Willem Constant werd geboren te 's Gravenhage op 29 juli 1890. Hij was een zoon van Jhr. Marius Willem Boreel en Cornelia Suzanna Johanna Wilhelmina Boreel-geb. Prins. Hij was eerste luitenant bij de cavalerie. Ten gevolge van een auto ongeluk overleed hij op 33-jarige leeftijd op 2 juni 1923 te Arnhem.

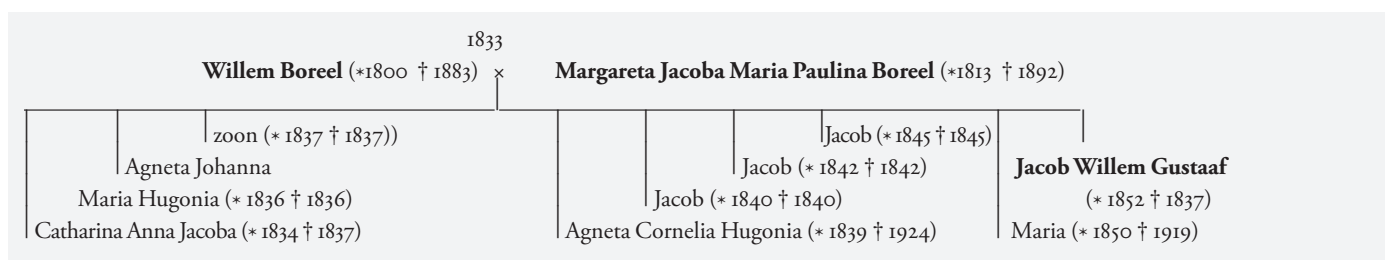
Op zijn grafsteen staat: Ziende op Jezus. Hebr. 12:2.

Jkvr. Cornelia Maria Boreel van Hogelanden-geb. van Weede (1855-1927)

Jkvr. Cornelia Maria werd geboren te Nijkerk op Huize Salentijn de eerste oktober 1855, als dochter van Jhr. mr. Hendrik Maurits van Weede en Anna Magdalena van Weede-geb. van Hangest, barones d' Yvoy. Op 15 februari 1898 trouwde zij te Nijkerk met Jhr. mr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden. Deze was in 1891 als weduwnaar achtergebleven met twee nog jonge dochters. Voor Cornelia Maria was dit haar eerste huwelijk. Zij verhuisde naar Haarlem, waar haar man sinds 1893 burgemeester was. In die jaren bewoonde men in de zomermaanden Huize Waterland te Velsen, het ouderlijk huis van haar man. Na het einde van zijn burgemeesterschap in 1913 vertrok het echtpaar definitief naar Waterland. De beide dochters waren inmiddels getrouwd, respectievelijk in 1902 en 1907. Cornelia Maria kreeg in Velsen op een grote buitenplaats als Waterland een aanzienlijk huishouden te bestieren, met een aantal in- en uitwonende personeel: binnenmeisjes, keukenmeisjes, kameniers, werksters, hulpen voor de was etc. Uit de verhalen van een aantal van hen, zoals die vele decennia nadien konden worden opgetekend, komt de zwaarte van zo'n besturende taak goed naar voren. Daarnaast was Cornelia Maria Boreel, evenals haar man, betrokken bij diverse kerkelijke activiteiten. Zij overleed op 10 oktober 1927 in het toen recent geopende Roode Kruis ziekenhuis te Beverwijk. Bij haar begrafenis op 15 oktober was ook Prins Hendrik der Nederlanden aanwezig, als bekende van de familie.

Op haar grafsteen staat: Wacht op den Heere, blijf sterk en Hij zal uw hart versterken.

Jhr. Lucas Gerard Boreel (1852-1934)

Jhr. Lucas Gerard werd op 20 mei 1852 te 's Gravenhage geboren als zoon van Jhr. Jacob Otto Bernard Boreel en Catharina Maria Ulrica Boreel-geb. barones Dedel. Op 26 november 1891 trouwde hij te Bloemendaal met Jkvr. Anna Barnaart, geboren te Haarlem 15 februari 1856 als dochter van Jhr. Volkert Justus Iman Barnaart en Anna Henriëtte Barnaart-geb. van Lennep, Vrouwe van Vogelenzang.

Jhr. Lucas Gerard was actief in de paardensport en fokte ook zelf renpaarden. Ook was hij enige jaren gemeenteraadslid te Bloemendaal. Hij stierf op 30 maart 1934. Zijn vrouw was al eerder overleden en wel op 11 augustus 1925, op Huize Vogelenzang dat sinds 1807 in het bezit van de familie Barnaart was.

Jhr. mr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden (1852-1937)

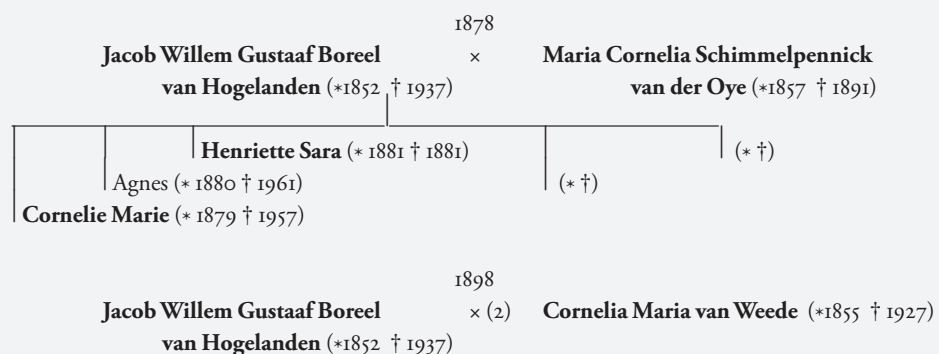
Jhr. Jacob Willem Gustaaf werd op Huize Waterland geboren de tiende september 1852, als negende en laatste kind uit het huwelijk van het echtpaar Jhr. mr. Willem Boreel van Hogelanden en Margaretha Jacoba Maria Paulina Boreel van Hogelanden-geb. Boreel. Ondanks dit kindertal groeide hij toch op in een klein gezin, aangezien zes van de broers en zusters al jong stierven. Als jongen kreeg hij huisonderwijs in wiskunde, geschiedenis, Grieks en Latijn. Zijn ouders woonden toen reeds het gehele jaar op Waterland, voorheen hun zomerverblijf. Jhr. Jacob Willem Gustaaf studeerde te Leiden rechten, waar hij in 1877 promoveerde. In 1878 trouwde hij met Maria Cornelia barones Schimmelpenninck van der Oye. Het jonge paar ging wonen op de buitenplaats Meervliet, grenzend aan Waterland, welke door vererving sinds 1877 het eigendom was van Jhr. Jacob Willem Gustaaf. Op Waterland woonden toen zijn ouders nog. In 1879 werd dochter Cornelia Marie geboren, in 1880 gevolgd door dochter Agnes. In 1881 volgde een dochtertje Sarah, dat reeds na enkele weken stierf.

In 1883 maakte de jonkheer, als Kamerheer bij Koning Willem III, samen met zijn schoonvader en anderen, deel uit van een gezantschap dat te Moskou de kroning bijwoonde van Tsaar Alexander I Romanow. Kort na zijn terugkeer van deze reis stierf zijn vader.

In 1888 en 1891 werden er in zijn gezin nog twee kinderen, helaas levenloos, geboren.

Begin jaren tachtig werd de jonkheer burgemeester van Castricum en in 1884 tevens van Heemskerk. In 1891 stierf, kort na de geboorte van haar laatste kind, zijn vrouw. Haar echtgenoot bleef achter met hun twee nog jonge dochters. En het jaar daarna, in 1892, stierf op Waterland zijn moeder.

Van 1888 tot 1893 was Jhr. Boreel van Hogelanden lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. In 1898 hertrouwde hij met Cornelia Maria van Weede (1855-1927). Dit huwelijk bleef kinderloos. De jonkheer bekleedde verschillende overheidsfuncties. Behalve de reeds genoemde, was hij lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland en Hoofd-Ingeland van het Waterschap de Beemster. In 1893 was hij burgemeester van Haarlem geworden, wat hij tot 1913 zou blijven. In die burgemeestersperiode entameerde hij diverse grote projecten, zoals de opzet van een gemeentelijk gasbedrijf in plaats van een particuliere gasfabriek; een gemeentelijke drinkwatervoorziening, een nieuw spoorwegstation, om er maar enkele te noemen. In de Provinciale Staten hield hij zich vooral bezig met polderaangelegenheden, bijvoorbeeld toen in 1916 de Zuiderzeedijken bij Volendam doorbraken. Polders liepen onder, er vielen slachtoffers, er was watersnood. Deze gebeurtenis droeg eraan bij dat de plannen voor de aanleg van de Afsluitdijk versneld werden. Na zijn burgemeesterstijd werd Boreel voorzitter van "Armenzorg en Weldadigheid" en van de Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde. Ook op het terrein van de Protestantse Kerk was hij actief. Zo werd er in 1925 op zijn buitenplaats een Zendingsfeest georganiseerd, dat door een kleine duizend mensen bezocht werd.

Hij beheerde ook de familiebegraafplaats De Kikvorsch. In 1916 liet hij bij de begraafplaats een nieuwe woning bouwen. Ook op zijn buitenplaats Waterland was hij actief. In 1904 reeds liet hij hier een nieuw koetshuis met stalwoning bouwen, in 1913 kwam er een nieuwe tuinmanswoning bij de moestuin, in 1920 gevolgd door het zogenoemde hekhuis aan het begin van de oprijlaan. In de jaren twintig verkocht hij Huize Meervliet en een strook grond daarbij aan enkele ondernemers die er villa's neerzetten.

Op Waterland kreeg hij in die jaren bezoek van koninklijken huize: Prins Hendrik en Prinses Juliana kon men er wel aantreffen. Ook de voormalige Duitse keizer, als balling in ons land, bezocht hem. De jonkheer maakte daarnaast grote buitenlandse reizen. In 1927 echter sloeg het verdriet weer toe. Hij werd voor de tweede maal weduwnaar. Twee jaar later, in 1929, kwam zijn dochter Cornelia Marie, getrouwd met ir. Frederick Willem baron van Tuyll van Serooskerken, met haar gezin bij hem inwonen, mogelijk mede door de wereldcrisis die was losgebarsten. Eind 1931 werd op Waterland nog het huwelijk gevierd van zijn kleindochter Marie Cornelia met Jhr. John Hugo Loudon. Direct daarna vertrok Jhr. Boreel zelf naar Bloemendaal, evenals zijn dochter en haar gezin. Het was in Bloemendaal dat hij in 1937, in de leeftijd van 85 jaar, stierf. Ook hij vond toen zijn rustplaats op De Kikvorsch.

Jhr. Boreel van Hogelanden was een goede bestuurder, een "late regent". Hij kon autoritair optreden, was gevreesd maar ook geliefd bij zijn personeel en pachters, want hij was jegens hen, behalve kritisch, ook warm en belangstellend.

Op zijn grafsteen staat: De Heere is mijn licht en mijn heil. Psalm 27.

Jkvr. Catharina Boreel (1858-1937)

Jkvr. Catharina was het zevende kind uit het huwelijk van Jhr. Jacob Otto Bernard Boreel en Catharina Maria Ulrica Boreel-geb. barones Dedel. Zij werd te 's Gravenhage geboren op 21 november 1858 en overleed ook aldaar op 20 oktober 1937. Bijzonderheden over haar leven ontbreken.

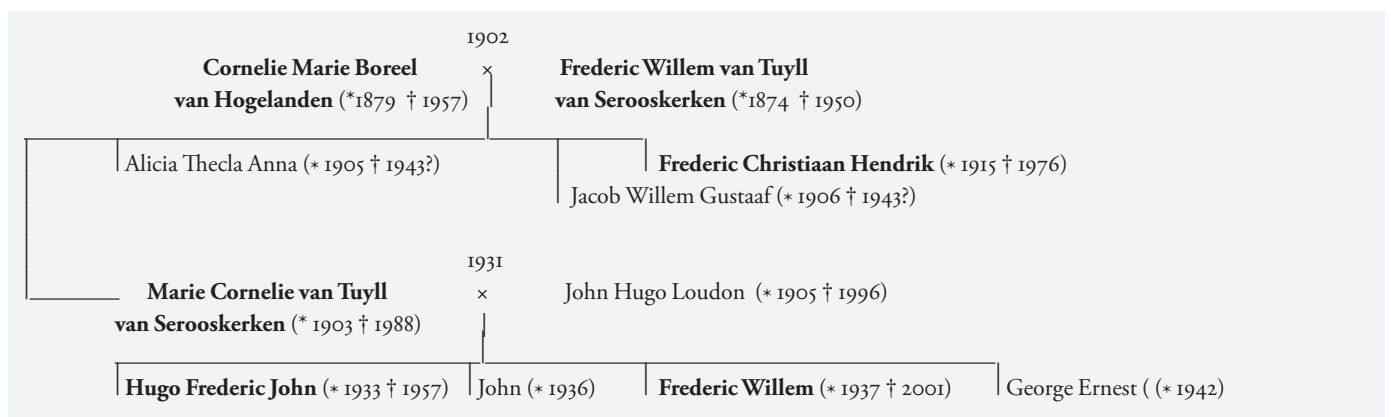
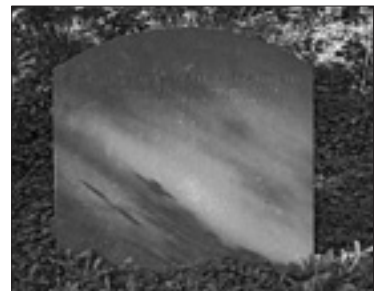
Marie Wilhelmine barones van Tuyll van Serooskerken (1879-1950)

Marie Wilhelmine barones van Tuyll van Serooskerken werd geboren op Huize Velserbeek, de 28e oktober 1879, als dochter en derde kind uit het huwelijk van Frederik Willem Christiaan Hendrik baron van Tuyll van Serooskerken en Maria barones van Tuyll van Serooskerken-geb. Boreel van Hogelanden. Zij woonde op Huize Balkenschoten te Nijkerk, waar ook haar broer Willem woonde. Zij bleef ongehuwd.

Zij stierf op 14 januari 1950 als gevolg van een autoongeluk. Bijzonderheden uit haar leven zijn mij niet bekend.

Ir. Frederic Willem baron van Tuyll van Serooskerken (1874-1951)

Ir. Frederic Willem baron van Tuyll van Serooskerken werd geboren in Huize Thorn te Santpoort op 5 augustus 1874, als zoon van Ernst Louis Leopold baron van Tuyll van Serooskerken en Alicia Ann Thecla barones van Tuyll van Serooskerken-geb. Watson. Deze laatste was een dochter van de Engelse waterbouwkundige Th. C. Watson, die betrokken was bij de aanleg van het Noordzeekanaal. Er blijven voornamelijk vragen over de in het Nederlands adelsboek opgegeven plek van geboorte in Huize Thorn, met name over de relatie tussen Huize Thorn en de familie Van Tuyll van Serooskerken. Dit maakt een korte uitwijding hierover noodzakelijk.

Huize Thorn was in feite de 18e-eeuwse hofstede Huis ten Bilt. J. Morren beschreef uitvoerig de geschiedenis hiervan. In de tweede helft van de 19e eeuw wisselde de hofstede enkele malen van eigenaar. De naamsverandering van Huis ten Bilt naar Huize Thorn vond plaats in 1854, bij een verandering van eigenaar. In 1871 kwamen er alweer nieuwe eigenaars, welke de ontmanteling van de hofstede inluidden, eindigend met de sloop ervan in 1876, na de komst van weer een nieuwe eigenaar. De geboorte van Frederic Willem in 1874 aldaar blijft, gezien deze historie, wat onduidelijk.

Frederic Willem was electrotechnisch ingenieur. Het is niet duidelijk of hij in deze richting ook werkzaam is geweest. Op 27 november 1902 trad hij te Velsen in het huwelijk met Cornelia Marie Boreel van Hogelanden, dochter van Jhr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden en Maria Cornelia Boreel van Hogelanden geb. barones Schimmelpenninck van der Oye. Uit dit huwelijk werden vier kinderen geboren. Het echtpaar woonde te Bloemendaal in de villa Edison, maar trok in 1929 in op Huize Waterland bij Jhr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden. Daar bleef men tot deze laatste eind 1931 naar Bloemendaal vertrok en daar aanvankelijk zijn intrek nam in een woning aan de Arnoldlaan. Ook zijn dochter en haar man verhuisden naar Bloemendaal, waar men aan de Rustenburgerweg ging wonen. Vandaar verhuisde men naar 's Gravenhage, naar het familiepand van de Van Tuylls aan het Lange Voorhout 48.

Frederic Willem baron van Tuyll van Serooskerken wordt door hen die hem op Waterland meemaakten beschreven als een vriendelijk en rustig man, met gevoel voor humor. Hij overleed op 1 april 1951 te 's Gravenhage.

Op zijn grafsteen staat: For as many as are led by the spirit of God they are the sons of God. 8 Rom.14.

Jhr. Hugo Frederic John Loudon (1933-1957)

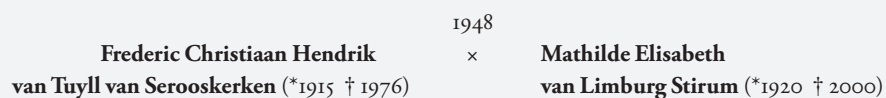
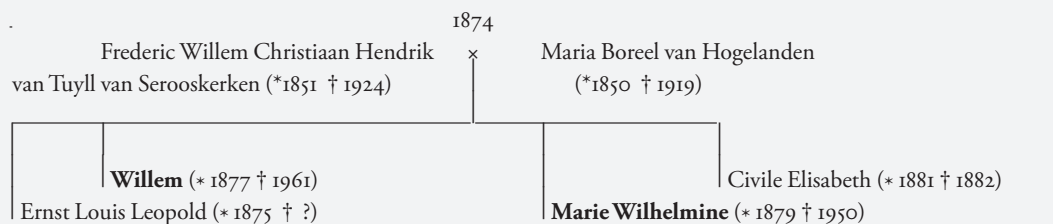
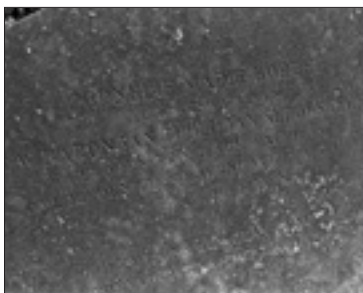
Jhr. Hugo Loudon werd geboren als zoon van Jhr. mr. John Hugo Loudon en Jkvr. Marie Cornelia Loudon-geb. barones van Tuyll van Serooskerken. Hij werd geboren te Houston, Texas, op 16 oktober 1933 en overleed reeds op jeugdige leeftijd aan de gevolgen van een auto-ongeluk, op 18 februari 1957 te Amsterdam.

Cornelia Marie barones van Tuyll van Serooskerken-geb. Boreel van Hogelanden (1879-1957)

Cornelia Marie barones van Tuyll van Serooskerken werd op 4 april 1879 te Velsen op Huize Meervliet geboren. Zij was een dochter van Jhr. mr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden en Jkvr. Maria Cornelia Boreel van Hogelanden-geb. barones Schimmelpenninck van der Oye. Zij trouwde te Velsen op 27 november 1912 met ir. Frederic Willem baron van Tuyll van Serooskerken. Haar schoonouders bewoonden toen Huize Schoonenberg te Velsen. Uit hun huwelijk werden 4 kinderen geboren. Zij was Dame du Palais en later Grootmeesteres bij Koningin Wilhelmina en daarna, vanaf 1948, bij Koningin Juliana, tot 1954. Daarna was zij Grootmeesteres Honoraire.

Twee van haar kinderen stierven tijdens WO II in het voormalige Ned. Oost-Indië tijdens de Japanse bezetting. Zelf woonde zij tijdens die oorlog op verschillende adressen, deels in een van de tuinmanswoningen op Waterland, deels ook in een personeelswoning op Hoogergeest.

Deze laatste werd in 1943 op last van de Duitse bezetter afgebroken. Zij was een verdienstelijk violiste. In de tijd dat zij op Hoogergeest woonde gaf zij daar voor vrienden en bekenden huisconcerten. In 1945 stelde zij haar buitenplaats Waterland enkele jaren als noodhospitaal ter beschikking van de regering. Deze bestemde toen Waterland als nakuuroord voor TBC-patienten. Vanaf 1948, het jaar waarin haar jongste zoon Frits trouwde en het paar in het koetshuis ging

wonen, bezocht zij Waterland regelmatig. Huize Waterland bleef toen nog een aantal jaren in gebruik als kindertehuis voor kinderen uit sociaal moeilijke gezinnen. Zij overleed op 10 april 1957 te 's Gravenhage.

Op haar grafsteen staat: Gij zijt ons geweest een toevlucht van geslacht tot geslacht. Psalm 61.

Willem baron van Tuyll van Serooskerken (1877-1961)

Willem baron van Tuyll van Serooskerken werd op 28 juli 1877 te Velsen op Huize Velserbeek geboren. Hij was een zoon van Frederic Willem Christiaan Hendrik baron van Tuyll van Serooskerken en Maria barones van Tuyll van Serooskerken-geb. Boreel van Hogelanden. Hij was de eerste bewoner van een boerderij genaamd De Hofgeest welke in 1899 gebouwd werd in de Velsbroekpolder, in opdracht van zijn ouders. Willem baron van Tuyll was van 1904 tot en met 1920 dijkgraaf van de polder van de Velsbroek. Op enig moment daarna is hij vertrokken naar Nijkerk, waar hij samen met zijn zuster Marie Wilhelmine Huize Balkenschoten bewoonde, even buiten Nijkerk. Willem baron van Tuyll werd te Nijkerk lid van de gemeenteraad. In 1950 waren beide betrokken bij een autoongeluk waarbij zijn zuster omkwam. Enige tijd daarna verliet Willem Huize Balkenschoten en nam zijn intrek in een villa te Nijkerk aan de Spoorstraat. Hij overleed hier op 10 september 1961. Willem baron van Tuyll is ongehuwd gebleven.

Frederic Christiaan Hendrik baron van Tuyll van Serooskerken (1915-1976)

Frederic Christiaan Hendrik baron van Tuyll van Serooskerken werd op 5 april 1915 te Haarlem geboren als zoon van Frederic Willem baron van Tuyll van Serooskerken en Cornelia Marie barones van Tuyll van Serooskerken-geb. Boreel van Hogelanden. Hij bracht zijn jeugd door in Bloemendaal en Velsen, deels als "onderduiker" tijdens WO II. Op 31 maart 1948 trouwde hij te Noordwijk-Binnen met Mathilde Elisabeth gravin van Limburg Stirum. Het jonge paar ging wonen in het koetshuis van de buitenplaats Waterland, daar Huize Waterland toen nog in gebruik was als kindertehuis. Nadat dit verhuisd was naar een nieuw gebouwde tehuis in Driehuis liet hij Huize Waterland restaureren. In 1966 verhuisde het echtpaar van het koetshuis naar Huize Waterland. De buitenplaats Waterland was in 1957, na het overlijden van zijn moeder, door hem geërfd. Huize Waterland werd toen weer geheel ingericht met de inventaris welke in 1940 in verband met de oorlog elders was opgeslagen.

Baron van Tuyll was Hoogheemraad van de Zeeburg- en Diemerdijk en Heemraad van de Velsbroekpolder. Hij beheerde de familie-erfenis met veel zorg. De baron was een sociaal voelend mens, kerkelijk meelevend en had veel gevoel voor humor. In de kring van familie en bekenden was een uitspraak van hem bekend die hij wel bezigde indien hij het tijd vond dat bezoek vertrekken moest. Hij zei dan wel: "Wat jammer dat jullie nu weg moeten". Dat hielp meestal wel... Hij stierf op Waterland de zevenentwintigste januari 1976.

Op zijn grafsteen staat de spreuk: And the meditation of my heart shall be of understanding. Psalm 49 vers 3.

Marie Cornelia Loudon-geb. barones van Tuyll van Serooskerken (1903-1988)

Marie Cornelia barones van Tuyll van Serooskerken, roepnaam Mary, werd geboren te Aerdenhout op 5 oktober 1903, als oudste kind van ir. Frederic Willem baron van Tuyll van Serooskerken en Cornelia Marie barones van Tuyll van Serooskerken-geb. Boreel van Hogelanden. Haar jeugd bracht zij door op de villa Edison van haar ouders. Maar ook was zij vaak te vinden op de Velsense buitenplaats Waterland van haar grootvader Jhr. Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden. H.K.H. Prinses Juliana was een goede bekende van haar en bezocht haar soms op Waterland voor een partij tennis.

Op 15 december 1931 trouwde zij te Velsen met Jhr. John Hugo Loudon, later dir.-gen. van de Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij, nadien de Shell. Vanwege de werkkring van haar man woonde het paar geruime tijd in het buitenland en later op de villa Koekoeksduin te Aerdenhout. Het echtpaar kreeg vier zonen. Zij overleed 18 maart 1988.

Op haar grafsteen staat de tekst: En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste is de liefde, 1 Kor. 13 v. 13.

Mathilde Elisabeth barones van Tuyll van Serooskerken-geb. gravin van Limburg Stirum (1920-2000)

Mathilde Elisabeth gravin van Limburg Stirum werd op 16 januari 1920 te 's Gravenhage geboren. Zij was een dochter van graaf Leopold Heer van Noordwijk en Johanna Ida gravin van Limburg Stirum- geb. Randebroek. Zij trouwde op 31 maart 1948 te Noordwijk-Binnen met Frederic Christiaan Hendrik baron van Tuyll van Serooskerken. Dit huwelijk bleef kinderloos.

Mathilde Elisabeth was sociaal en kerkelijk actief en volgde een opleiding tot Wika (werker in kerkelijke arbeid). Na de dood van haar man in 1976 liet zij het koetshuis van Waterland verbouwen en nam daarin in 1977 haar intrek. Zij organiseerde daar gedurende een reeks van jaren sociale en culturele activiteiten. Huize Waterland verhuurde zij enkele jaren aan de heer Pieter Moret, die hier van 1978 tot 1982 een hotel-restaurant dreef. In 1984 verkocht zij Huize Waterland en het merendeel van de buitenplaats aan het echtpaar Fopma-Bonjernoer. In 1991 vertrok zij uit Velsen naar Wassenaar. Hier overleed zij op 15 januari 2000.

Jhr. Frederic Willem Loudon (1937-2001)

Jhr. Frederic Willem Loudon werd op 31 december 1937 te's Gravenhage geboren als zoon van Jhr. John Hugo Loudon en Marie Cornelia Loudon-geb. barones van Tuyll van Serooskerken.

Jhr. Frederic Willem Loudon was rentmeester. Hij overleed te De Bilt op 4 juli 2001. Zijn weduwe, Henriette Catharina Loudon-geb. Jkvr. Steengracht van Oostkapelle, vertelde mij dat haar man, een echt buitenmens naar zij zei, over verschillende landgoederen rentmeester was geweest, onder andere in Zeeland, maar ook over het bekende oude landgoed Sterkenburg te Driebergen, uit de familie van zijn vrouw.

Op zijn grafsteen staat de tekst: God is liefde. 1 Joh. IV:8 met daarbij de spreuk: All is well.

De laatste Boreels van Westerhout

Zoals eerder vermeld werd, zijn de laatste Boreels die Westerhout bewoonden, niet op De Kikvorsch begraven. Zij kwamen dan ook in bovenstaande levensgeschiedenissen niet voor. Daarom volgt hier toch een korte aanduiding daarvan.

Het bezit Westerhout zou in handen blijven van Gerard Salomon Boreel (1855-1938) en zijn nageslacht. Hij en zijn vrouw Susanna Geertruida Francina Gevers kregen 4 kinderen, twee zonen en twee dochters. De oudste zoon Jacob Lucas studeerde te Delft voor civiel ingenieur en volgde daarna een ambtelijke carrière die hem, via een functie bij de Provinciale Waterstaat Noord-Holland, in 1921 naar Zeeland voerde op Walcheren. Hier werd en bleef hij werkzaam in wat nu het "watermanagement" genoemd zou worden. Hij zag zijn naam verbonden worden aan het nog steeds bestaande gemaal Boreel.

De tweede zoon, Hugo, werd in het toenmalige Ned. Oost-Indië hoofdadministrateur op de theeonderneming Parakan Salak. Hij trouwde in 1930 op Java met Emilie Henriëtte Adèle barones van Tuyll van Serooskerken en kreeg met haar 3 zonen: Lucas Gerard, Cornelis Jan en Geert Frans. Na Hugo werden in het gezin van Gerard Salomon nog twee dochters geboren: Paulina Johanna en Catharina. Deze bleven ongehuwd en woonden tot hun dood op Westerhout. Hugo Boreel keerde nog voor het uitbreken van WO II terug naar Nederland en moest op Westerhout Duitse inkwartiering ondergaan. Na de oorlog werd de druk op het landgoed door de opdringende Hoogovens steeds sterker en werd veel terrein daaraan verkocht. In het begin van de jaren zestig stierven zowel Hugo als zijn beide zusters. Zijn weduwe vertrok er in 1965. Een van haar zonen, Cornelis Jan, trouwde een dochter van de bekende Beverwijkse huisarts Willem Jan Rooy-aards. In 1967 werd Westerhout aan de Gemeente Beverwijk verkocht.

Tot slot

In de naam De Kickvorsch ligt een belangrijk stuk Velsense historie besloten. En de geslachten Boreel, Boreel van Hogelanden en Van Tuyll van Serooskerken zijn evenzeer verbonden met de geschiedenis van deze regio. Ook speelden zij hierin een belangrijke rol, zowel economisch alsook sociaal en cultureel. Zij waren niet alleen werkgevers, maar ook -mooi ouderwets woord- de neringdoenden voeren wel bij hun aanwezigheid. Hele families waren generaties lang in allerlei functies bij hen in dienstbetrekking. Zij waren voorts vertegenwoordigd in het openbaar bestuur en drukten zo hun stempel op de ontwikkelingen in de regio.

Vaak ook hadden zij een functie in kerk- en schoolbestuur en stelden hun buitenplaatsen beschikbaar voor maatschappelijke en kerkelijke evenementen zoals zendingsdagen, welke door honderden mensen bezocht werden.

Hun maatschappelijke bewogenheid kwam ook reeds tot uiting in de jaren waarin het Noordzeekanaal aangelegd werd. Die aanleg vond plaats tussen 1865 en 1876. Een tijd waarin een enorme toeloop naar Velsen plaatsvond van veelal arme mensen die hun geluk kwamen zoeken bij het graven van het kanaal, maar hier vooral armoede en ziekte vonden. Slecht of helemaal niet gehuisvest verbleven zij, vaak met hun gezinnen, op een plek in de gemeente die de Heide werd genoemd. Er waren cholera-epidemieën en niet zelden werden de werkzaamheden stilgelegd door kapitaalgebrek en dan werden de lonen niet meer betaald. Over die periode schrijft Jan Morren in een nog te verschijnen publicatie die onder andere zal gaan over de Engelmunduskerk in het oude dorp Velsen alsmede over het kerkelijk leven in de gemeente.

De families op de buitenplaatsen, zo schrijft Morren, in het bijzonder de families Van Tuyll van Serooskerken op Velserbeek, Boreel van Hogelanden op Beekestijn en Waterland en Del Court van Krimpen op Rooswijk, verleenden steun aan de gezinnen op de Heide. Zij wisten via hun contacten ook te bewerkstelligen dat er op de Heide een eenvoudige voorziening kwam voor onderwijs en kerkdiensten. Een houten barak met daarin een schoollokaal-annex-kerkruimte, naast een woongedeelte voor een onderwijzer. Op 22 maart 1867 werd die school geopend. De eerste onderwijzer en zijn hulp lieten het, door de ongebondenheid van de kinderen, al binnen een jaar afweten. Daarna nam de bekend geworden Pieter Vermeulen deze taak op zich, geleidelijk uitgebreid met vele andere sociale activiteiten. Morren benadrukt de wijze waarop -naast anderen- de families Van Tuyll en Boreel Pieter Vermeulen steeds warm bleven steunen, ook toen hij van kerkelijke richting veranderde.

In het begin van de 20e eeuw verdwenen de Van Tuylls van Velserbeek. Op Waterland bleef toen nog Jonkheer Jacob Willem Gustaaf Boreel van Hogelanden. Deze laatste Boreel die tot de jaren dertig van de vorige eeuw Waterland bewoonde, zette de familietraditie voort met de organisatie op zijn buitenplaats van zendingsdagen en andere sociale activiteiten. Zo tracteerde hij in de aardbeientijd hele schoolklassen en ook bejaarden op aardbeien. Lange tafels stonden dan op het gazon gereed. Van deze Boreel is ook de uitspraak: "als iemand wat moois bezit, dan moeten daarvan zoveel mogelijk mensen kunnen genieten".

De buitenplaats kreeg op deze manier ook een sociaal-maatschappelijke functie.

De laatste adellijke bewoner van Waterland, barones Mathilde Elisabeth van Tuyll van Serooskerken, deed dit in de jaren dat zij er woonde weer op haar eigen manier, met de organisatie van culturele en artistieke gebeurtenissen.

En daartoe hoeft men niet altijd van adel te zijn. Ook het echtpaar Fopma, dat de buitenplaats Waterland in 1984 kocht, heeft dit idee nageleefd en de buitenplaats op verschillende manieren een sociaal-culturele functie gegeven in de jaren dat men op Waterland verbleef.

Het zijn maar enkele grepen uit vele blijken van maatschappelijke betrokkenheid. En vergeten wij ook niet de inspanningen van dit soort landgoedeigenaren voor het behoud van het cultureel-historisch erfgoed. Maar de tijden dat deze functies en activiteiten als het waren automatisch voortvloeiden uit de sociale positie van de eigenaars, lijken voorbij. De adellijke families hebben hun buitenplaatsen verlaten. Kantoren en ondernemingen hebben hun plaatsen meestal ingenomen. Gelukkig nemen "vriendenstichtingen" zoals op Beekestijn de taken soms over.

Ook daarom leek het mij goed om in deze bijdrage nog eens te herinneren aan de levens van een aantal van deze geslachten, voor zover zij op De Kikvorsch hun laatste rustplaats vonden.

Literatuur:

- J. Morren, *Kastelen en buitenplaatsen in Velsen*, 3 delen, Huizen, 2002, Velsen, 2004, 2006.
- J.M.J. Buurman Boreel, *Genealogie van de geslachten Boreel/Boreel van Hogelanden*, Z.p Z.j.
- C. Bertram, *Noord-Hollands Arcadia*, Alphen aan den Rijn, 2005.
- B. Slingers, *Bloemendaal 350 jaar kerk en dorp*, Haarlem, 1986.
- A. Bart- de Jong, *Westerhout*, in: *Nieuwsbrief HGМК 14/37*, Beverwijk, 2006.
- A. van Oosterom, *Wat Mijnheer zegt moet gebeuren, de bewoningsgeschiedenis van de Buitenplaats Waterland te Velsen in de twintigste eeuw*, uitgave HGМК 2004